

НАСТАВНО-УМЕТНИЧКОМ ВЕЋУ

ФАКУЛТЕТА ЛИКОВНИХ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ

СЕНАТУ

УНИВЕРЗИТЕТА УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ

Извештај комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта

СИМБОЛИ ОКТАНСКОГ ДОБА

Свођење форми објекта једне епохе на печат времена

(изложба графика изведена у техници литографије)

Кандидата Марка Калезића

Наставно-уметничко веће Факултета ликовних уметности у Београду донело је одлуку о формирању комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта кандидата Марка Калезића, под називом СИМБОЛИ ОКТАНСКОГ ДОБА – Свођење форми објекта једне епохе на печат времена, (изложба графика изведена у техници литографије), у саставу:

1. мр Жарко Смиљанић, редовни професор ФЛУ Београд, ментор
2. др Драган Момиров, редовни професор ФЛУ Београд
3. мр Гордана Петровић, редовни професор ФПУ Београд
4. мр Катарина Зарић, редовни професор ФЛУ Београд
5. др Никола Шуица, ванредни професор ФЛУ Београд

Комисија Наставно-уметничком већу Факултета ликовних уметности подноси следећи извештај:

БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Марко Калезић рођен је 1971. године у Београду. Дипломирао је на Одсеку за графику Факултета ликовних уметности у Београду 2000. године. Завршио је постдипломске студије 2003. године на одсеку Графика на Факултету ликовних уметности у Београду. Тренутно је на докторским уметничким студијама на Факултету ликовних уметности, Универзитета уметности у Београду. Члан је УЛУС-а од 2001. године. Један је од оснивача уметничке групе Лихт Блау која је настала 2002. године у Београду. Један је од покретача часописа за неговање класичних графичких техника „Ауторски отисак“ од 2007. године.

Самосталне изложбе

2015. Београд, Центар за графику и визуелна истраживања-АКАДЕМИЈА: изложба графика „Симболи октанског доба“

2015. Нови Сад, галерија Мали ликовни салон: изложба графика

2008. Београд, галерија СУЛУЈ: изложба графика „Седам величанствених и Југо“

2007. Париз, Француска, галерија „Cite des Arts“: изложба графика

2006. Чачак, Ликовни салон Дома културе: изложба графика

2005. Београд, галерија Графички колектив, изложба графика „Оријентири“

2003. Београд, галерија ФЛУ: магистарска изложба

2002. Земун, галерија Стара капетанија: изложба графика „Toy Story“

Групне изложбе

2011.

- Сарајево, Босна и Херцеговина, Градска галерија „Collegium Artisticum“, изложба: „Пергамент Србија“
- Београд, галерија Радио телевизије Србије, „Звона Метохије“

2010.

- Париз, Француска, UNESCO, изложба: „Пергамент Србија“
- Врање, галерија Народног музеја: изложба уметничке групе Лихт Блау
- Београд, галерија Феникс: изложба уметничке групе Лихт Блау
- Београд, Уметнички павиљон Цвијета Зузорић: Јесења изложба
- Београд, галерија Графички колектив: изложба мале графике

2009.

- Београд, Уметнички павиљон Цвијета Зузорић: Пролећна изложба

2008.

- Тетово, Македонија: међународно бијенале мале графике
- Београд, галерија УЛУС: изложба графика „Поетски простори“
- Шабац, Дом културе Вера Благојевић: изложба малог формата
- Лођ, Пољска: Бијенале графике малог формата
- Београд, галерија УЛУС: Летња изложба
- Београд, Уметнички павиљон Цвијета Зузорић: Бијенале графике
- Београд, галерија СУЛУЈ: новогодишња изложба „Total art sale“
- Палермо, Италија, галерија „Jord Art“: изложба уметничке групе Лихт Блау
- Ниш, галерија Култура: 5. изложба мале графике Нишког графичког круга

2006.

- Марамуреш, Румунија, Флореан музеј: 9. међународна изложба мале графике
- Београд, Уметнички павиљон Цвијета Зузорић: „Метод графика“
- Сеул, Јужна Кореја, културни центар-галерија Нури: „Изазови српске графике“
- Шабац, Дом културе Вера Благојевић: 15. бијенале малог формата
- Херцег Нови, галерија „Sue Rayder“: изложба графика уметничке групе Лихт Блау
- Београд, Центар за графику и визуелна истраживања-АКАДЕМИЈА: изложба графика уметничке групе Лихт Блау

2005.

- Београд, галерија Графички колектив: Мајска изложба графике

- Зрењанин, Савремена галерија: изложба графика уметничке групе Лихт Блау
- Тетово, Македонија: Међународна изложба мале графике
- Београд, галерија Графички колектив: изложба мале графике
- Чачак, Дом културе: Пролећни анализе

2004.

- Смедерево, Музеј у Смедереву: изложба графика уметничке групе Лихт Блау
- Земун, галерија Стара капетанија: Пролећна изложба
- Смедерево, Центар за културу: 4. бијенале ликовних и примењених уметности
- Гуадалупе, Мексико: међународна изложба EX libris „Homenage A Las Aves“
- Марамуреш, Румунија, Флореан музеј: 7. међународна изложба мале графике
- Земун, галерија Стара капетанија: „Све боје лета“
- Београд, галерија УЛУС-а: „Међупростор“
- Београд, Уметнички павиљон Цвијета Зузорић: ревијална изложба чланова УЛУС-а
- Нови Пазар, галерија Сопоћанска виђења: 7. ликовни салон младих

2003.

- Београд, галерија Графички колектив: изложба мале графике
- Тетово, Македонија: Међународна изложба мале графике
- Марамуреш, Румунија, Флореан музеј: 6. међународна изложба мале графике
- Београд, галерија Графички колектив: Мајска изложба графике

2002.

- Београд, галерија Студентски град: 11. бијенале југословенске студентске графике
- Ниш, галерија Култура: 9. изложба мале графике Нишког графичког круга
- Ковин, Културни центар: 20. октобарски салон
- Београд, галерија Графички колектив: изложба мале графике
- Београд, галерија Графички колектив: Мајска изложба графике
- Севиља, Шпанија: изложба студентске графике
- Нови Пазар, галерија Сопоћанска виђења: 5. ликовни салон младих
- Земун, галерија Стара капетанија: Јесењи земунски салон
- Солун, Грчка: изложба студената Факултета ликовних уметности из Београда

2001.

- Ниш, галерија Култура: 8. изложба мале графике Нишког графичког круга
- Ковин, Културни центар: 19. октобарски салон
- Београд, Уметнички павиљон Цвијета Зузорић: изложба новопримљених чланова УЛУС-а
- Београд, Уметнички павиљон Цвијета Зузорић: Пролећна изложба УЛУС-а
- Гуадалупе, Мексико: међународна изложба EX libris „Homenage A Las Aves“

2000.

- Београд, галерија Студентски град: 10. бијенале југословенске студентске графике
- Вироинвал, Белгија: 10. интернационална изложба малог формата папира
- Ниш, галерија Култура: 7. изложба мале графике Нишког графичког круга
- Ковин, Културни центар: 18. октобарски салон
- Београд, галерија Графички колектив: изложба мале графике
- Београд, галерија Графички колектив: Мајска изложба графике
- Горњи Милановац, Културни центар: 6. међународно бијенале уметности минијатуре
- Шабац, Галерија дома културе Вера Благојевић: 9. изложба малог формата

1999.

- Београд, галерија Дом омладине: 28. изложба цртежа и мале пластике студената ФЛУ
- Ниш, галерија Култура: 6. изложба мале графике Нишког графичког круга
- Ковин, Културни центар: 17. октобарски салон
- Лесковац, галерија Сунце: 4. међународно бијенале мале графике
- Београд, галерија Графички колектив: изложба мале графике

1998.

- Београд, галерија Дом омладине: 27. изложба цртежа и мале пластике студената ФЛУ
- Београд, галерија Студентски град: 9. бијенале југословенске студентске графике
- Рациборз, Пољска: 2. међународно бијенале графике
- Вироинвал, Белгија: 9. интернационална изложба малог формата папира

1997.

- Београд, галерија Дом омладине: 26. изложба цртежа и мале пластике студената ФЛУ
- Београд, резиденција Амбасаде Краљевине Норвешке: изложба студената ФЛУ

Награде

2002.

- 2. награда 5. ликовног салона младих, Нови Пазар, галерија Сопоћанска виђења

АНАЛИЗА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА И КРИТИЧКИ ОСВРТ

Докторски уметнички пројекат кандидата Марка Калезића СИМБОЛИ ОКТАНСКОГ ДОБА – Свођење форми објекта једне епохе на печат времена, (изложба графика изведена у техници литографије) сачињен је из визуелног дела представљеног на самосталној изложби графика и писаног дела који има 52 стране, 15 поглавља и 14 репродукција. Рад садржи списак литературе од 25 јединица.

Докторски уметнички пројекат СИМБОЛИ ОКТАНСКОГ ДОБА – Свођење форми објекта једне епохе на печат времена, (изложба графика изведена у техници литографије) кандидата Марка Калезића представља опсежно ликовно и аргументовано теоријско истраживање једне епохе која је обележила и сигурно оставила траг у двадесетом веку. Пројекат је реализован кроз истраживање објеката „октанског доба“ који су настали у једном најдинамичнијем периоду развоја, успона и регресије у људској цивилизацији остављајући траг у природи и свим сегментима друштва. Реч је о периоду неспутаног развоја који је омогућио настанак креација које и данас не губе на значају и остају ванвременске и симболи једне епохе.

Октанско доба заснивало се на механичким решењима, једноставних и скромних креација и конструкција у поређењу са данашњим техничко-технолошким решењима.

Најбољи примери овог доба су мали аутомобили различито конструктивно-креативних решења. Луксуз и естетика нису били у првом плану, али зато су били ефикасни и имали су карактер који је био препознатљив и који је оставио неизбрисив траг у једном времену. У уметности ово доба је мало и ретко истражено, Марко Калезић сматра да постоји велика потреба да се ово доба обради и истражи кроз призму ликовног ствараоца. Промене које су настале током октанског доба: рељеф, клима, инфраструктура, начин живота ... посматрају се из једног другог угла и резултирају оригиналним ликовним пројектом Марка Калезића. Текст предложене теме и пратећа изложба литографија представљени су омаж објектима овог доба који су се издигли на ниво симбола и који су постали својеврсне иконе тог доба.

Неспутаност израза, слобода стварања, неробовање формом, оригинална решења, квалитет и једноставност битно су утицали на реализацију овог пројекта и на сам ликовни приказ. Радови који су настали реализацијом пројекта сведени су на објекат, на време, на силуете и знак. Путем редукције, чисто ликовним дводимензионалним изразом, лишавањем непотребним и оптерећујућих детаља дошло је до идеално оптимизованог решења. Овако постављене форме иду у правцу основног контраста црно-бело до појавности чисте белине без просторне одреднице и детаља.

Сфера интересовања усмерена је у правцу истраживања ликовног језика и односа његових елемената – линија, шрафура, површина, боја, ритам, светлост и белина с' намером да се постигне универзално, препознатљиво и лако читљиво дело које ће посматрач разумети без брошура и додатних објашњења.

Поред основних ликовних елемената Марко Калезић тежи да у своје радове утка и симболе времена, некадашње, садашње и ванвремене.

Докторски уметнички пројекат СИМБОЛИ ОКТАНСКОГ ДОБА – Свођење форми објекта једне епохе на печат времена, (изложба графика изведена у техници литографије) састоји се од теоријског и практичног дела реализованих у виду писаног рада и серије графика презентованих у виду самосталне изложбе. Пројекат је вођен кроз 15 поглавља, почев од уводног дела, симбола, свођења симбола, промене и измене симбола, симболичких назива, прикладне везе, малишана, великана и драгуља октанског доба, црпки и платформи, силуета, описа литографије, презентације и закључка.

Писани рад представља обимну и детаљну анализу и синтезу теоријских, ликовних и техничких аспеката. Теоријска утемељења Марко Калезић проналази и истражује у области ауто-индустрије, нафтне индустрије, инфраструктуре, историје, психологије и филозофије предстаљајући их као засебна поглавља, објашњавајући њихову повезаност са темом докторског уметничког пројекта као њихову присутност у свим сегментима рада.

У писаном раду Марко Калезић користи документа, историјске списе, дела из области историје уметности, хералдике, монографије, студије, објављене стручне чланке, аудио и визуелне записе и интернет изворе и презентације.

Марко Калезић у свом раду темељно истражује графичку технику која је коришћена приликом настанка графичких листова. Дат је детаљан опис литографије, као технике којом се користио. Поред приказа технике и њеног историјата Марко Калезић је у рад унео лична искуства која се крећу од налазишта литографског камена, преко његове обраде и даље употребе, као и поређење различитих врста литографског камења са различитих простора. Описана је и разлика литографских преса насталих у различитим вековима и срединама.

Презентација практичног дела Докторски уметнички пројекат СИМБОЛИ ОКТАНСКОГ ДОБА – Свођење форми објекта једне епохе на печат времена, (изложба графика изведена у техници литографије) кандидата Марка Калезића је реализован као изложба радова остварених кроз класичне ликовне технике; реч је о циклусу графика изведених у техници равне штампе, литографије, штампаних са површине литографског камена димензије 80x60 цм.

Радам на литографском камену Марко Калезић је наставио да истражује различите материјале ради постизања што бољег резултата. Ликовна решења су исказивала више промишљања и њиховом поставком у галерији постигнут је неопходни склад изложених радова.

ОЦЕНА ОСТВАРЕНИХ РЕЗУЛТАТА И КРИТИЧКИ ОСВРТ

Докторски уметнички пројекат СИМБОЛИ ОКТАНСКОГ ДОБА – Свођење форми објекта једне епохе на печат времена, (изложба графика изведена у техници литографије) представља потпуно остварену целину теоријског и уметничког рада. Међусобно прожети

и промишљени резултирају циклусом графика презентованих на самосталној изложби. Истрпан рад, аргументован, поткрепљен многим подацима, анализама, донео је значајне новине на пољу уметничких доктората. Реализацијом три циклуса графика везаних за октанско доба: „оријентири“, „седам величанствених – југо“ и „симболи октанског доба“ чине нова и оригинална ликовна решења на пољу уметничке графике.

У уметности је ово доба мало и недовољно истражено, овај пројекат ће сигурно дати даљи допринос каснијем истраживању и ширем упознавању једне значајне епохе која је изменила свет у двадесетом веку.

Докторски уметнички пројекат СИМБОЛИ ОКТАНСКОГ ДОБА – Свођење форми објекта једне епохе на печат времена, (изложба графика изведена у техници литографије) је успешно реализован пројекат, сви захтеви су задовољени у теоријском, практичном, техничком и садржајном смислу.

ЛИТЕРАТУРА

1. О' Конел, М., Ери, Р. (2007): „Илустрована енциклопедија знакова и симбола“. ИП „ЈРЈ“, Земун – Београд.
2. Сарабјанов, Д., Шатских, А. (1993): „Казимир Маљевић, живопис и теорија“. „Искусство“. Москва.
3. Ћирић, М., (2007): „Графички знак и симбол“. ТК „MONT IMAGE“ и ФПУ. Београд.
4. Ћирић, М., (1982): „Хералдика, Грб: илустровани основни појмови“. Универзитет уметности. Београд.
5. Гарден, Н., Олореншо, Р., (2014): „Мали речник симбола“. Ларус и Лагуна. Београд.
6. Хобсбаум, Е., (2002): „Доба екстрема“. Дерета. Београд.
7. Требјешанин, Ж., (2008): „Речник Јунгових појмова и симбола“. Хесперија. Београд.
8. Ацков, Л., (2005): „Мунков симболизам“. Пиониров гласник. Београд.
9. Гарднер, Х., (1967): „Уметност кроз векове“. Матица српска. Нови Сад.
10. Хозо, Ц., (1988): „Умјетност мултиоригинала – култура графичког листа“, Прва књижевна комуна Мостар.
11. Еко, У., (2000): „Како се пише дипломски рад“, Народна књига и Алфа, Београд.

Интернет извори

http://www.taschen.com/pages/en/catalogue/art/all/06703/facts.the_book_of_symbols_reflections_on_archetypal_images.htm

<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/36433/art-philosophy-of/36270/Symbols-in-art>

<http://www.xip.fi/atd/china/shadow-and-puppet-theatre.html>

<http://www.rolls-roycemotorcars.com/library/film/60-pairs-of-hands/>

http://en.wikipedia.org/wiki/Polski_Fiat_126p#Polski_Fiat_126p

http://en.wikipedia.org/wiki/Citro%C3%ABn_2CV

<http://www.migavia.ru/eng/corporation/?tid=1>

http://hr.wikipedia.org/wiki/Rubikova_kocka

http://en.wikipedia.org/wiki/Zastava_750

http://en.wikipedia.org/wiki/Fiat#Commercial_vehicles

<http://www.citroen.com/>

<http://www.history.com/topics/model-t>

http://www.opec.org/opec_web/en/index.htm

<http://www.businessinsider.com/15-countries-with-the-biggest-oil-reserves-2012-4?op=1&IR=T>

ЗАКЉУЧАК КОМИСИЈЕ

Докторски уметнички пројекат СИМБОЛИ ОКТАНСКОГ ДОБА – Свођење форми објекта једне епохе на печат времена, (изложба графика изведена у техници литографије) кандидата Марка Калезића оригинални је допринос уметничком и културном стваралаштву наше средине. Пројекат ће дати значајан допринос развоју савремене уметности и уметничке графике код нас и шире. Анализом предложене теме докторског уметничког пројекта комисија констатује да је реч о аутентичном, оригиналном и сложеном пројекту. Целокупан уметнички рад Марка Калезића дошао је до изражаја у овом пројекту кроз писани и уметнички рад и као крајњи резултат донео је једно значајно

остварење у домену ликовне уметности. Комисија сматра да радови настали реализацијом овог пројекта праве значајан помак у односу на досадашњи рад.

Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта СИМБОЛИ ОКТАНСКОГ ДОБА – Свођење форми објекта једне епохе на печат времена, (изложба графика изведена у техници литографије) кандидата Марка Калезића сматра да је овај пројекат одговорио захтевима и постављеним циљевима. Комисија предлаже Наставно-уметничком већу Факултета ликовних уметности у Београду да прихвати овај пројекат и предложи за одбрану Сенату Универзитета уметности у Београду.

Чланови комисије:

1. мр Жарко Смиљанић, редовни професор ФЛУ Београд, ментор
2. др Драган Момиров, редовни професор ФЛУ Београд
3. мр Гордана Петровић, редовни професор ФПУ Београд
4. мр Катарина Зарић, редовни професор ФЛУ Београд
5. др Никола Шуица, ванредни професор ФЛУ Београд